

De erfgenamen van heer Ghysel Back

Drs L.F.W. Adriaenssen
van der Hoopstraat 85^{III}, 1051 VD Amsterdam

De hier volgende erfgenamen van heer Ghysel Back stammen van twee dochters¹ en twee kleindochters van zijn zus Geertruyt Henricx Back, de vrouw van Wouter Wouter Metten te Hilvarenbeek.

§ 13. Van den Wouwer - Van den Heuvel

I. KATHELYN GHYSBRECHT WOUTER METTEN trouwde met Jan van den Wouwer², schout van Tilburg. Hij was een zoon van Jan

-
- 1) Eerder gepubliceerde archiefbronnen bij L.F.W. Adriaenssen, „De boom van Vermetten gesnoeid en geroid. Bijdrage tot de stambomen van de families Metten, Van Riel en Vermetten”, *De Brabantse Leeuw*, XXVI (1977).
 - 2) Gemeentearchief 's-Hertogenbosch, R 1276, f 172, 11 mei 1507. R 1278, f 225, 2 december 1508. R 1279, f 465, 5 september 1509. Gemeentearchief Tilburg, R 271, f 89^v, 27 februari 1521. R 273, f 32, 14 januari 1526. R 274, f 66^v, 19 januari 1529. Algemeen Rijksarchief Brussel, Rekenkamer

de Brabantse Leeuw, jrg. 40, afl. 3

Peters van den Wouwer³ en van Cathelyn Aerts die Loe. Jan liet zich in 1526 of 1527, als weduwnaar, tot priester wijden. Op 8 november 1538 is hij te Tilburg overleden. Zijn en Kathelyns kinderen waren:⁴

1. Jan van den Wouwer⁵ werd in 1530, dertien jaar oud, begiftigd met een van de twee kapelanieën van het Bacx-koorke in de collegiale Sint-Janskerk te 's-Hertogenbosch. Hij studeerde in 1540 aan de prestigieuze rechtenfakulteit van de universiteit van Orléans. Het jaar daarop verwierf hij een tweede erfdeel van heer Ghijsel Back: de cantorij van Hilvarenbeek. In 1556 of 1557 is meester Jan overleden.
2. Anna Jans van den Wouwer, in 1538 nog ongehuwd, trouwde met de schout van Hilvarenbeek: Jan Laureys Sgreven.⁶ Deze kwam uit Oisterwijk, waar zijn vader Lauwereyns Wouter Sgreven schepen was. In eerste echt trouwde Jan met Cathelyn Cornelis Heymericx. Zijn derde vrouw werd Adriane Merten Henrich Stynen⁷, weduwe van Dyrck Matthys, afkomstig uit Breda of de baronie. Anna van den Wouwer had via haar moeder van haar oom Wouter Ghysbrechts Metten een huis aan de Gemene Plaats te Hilvarenbeek geërfd. Zij

13026, rekening Kerstmis 1480 - 3 november 1481.

- 3) Gemeentearchief 's-Hertogenbosch, R 1260, f 66^v, 1490/91, vermeldt de broers Henrick en Jan Peter Jan Claess van den Eynde alias van den Wouwer.
- 4) Gemeentearchief Tilburg, R 274, f 19, 2 mei 1528. R 279, f 1, 2 maart 1531. R 285, f 38, 5 februari 1538. R 617, f 16, 2 maart 1527. Gemeentearchief 's-Hertogenbosch, R 1324, f 9^v, 21 oktober 1535. Rijksarchief 's-Hertogenbosch, Hilvarenbeek R 23, f 173, 16 februari 1527. R 25, f 117^v, 7 november 1551.
- 5) L.F.W. Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog en onder de generaliteit. Sociale en ekonomische geschiedenis van een Kempens dorp tussen 1400 en 1800* (Amsterdam, 1987) 156, 163, 267, 300, 371.
- 6) Gemeentearchief 's-Hertogenbosch, R 1381, f 464, 10 maart 1562. Rijksarchief 's-Hertogenbosch, Hilvarenbeek R 25, f 262, 9 mei 1554; f 279^v, 8 juni 1554. R 26, f LVIII, 24 november 1561; f LIII^v, 20 maart 1562. R 27, f 132^v, 24 december 1566; f 17, 30 januari 1567; f 27^v, 9 juni 1567. C. Robben, „Opmerkingen over de beurzen van Mr. Aert Swaens”, *De kleine Meijerij*, XVII (1964) 68, 69. Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog*, 289, 300, 371.
- 7) Gemeentearchief Breda, R 768, f 117^v, 10 februari 1568.

had twee kinderen:

- a. Kathelyn Jan Laureys Sgreven trouwde met Cornelis Jan Schilders.⁸ Deze was een zoon van Jan Servaes Schilders, stadhouder van Hilvarenbeek en stadhouder van de kwartierschout van Oisterwijk, en van jonkvrouw Maria van Huyquesloot, die de omwaterde huizing 'de Clossenborch' in de Koestraat bewoonden. Cornelis zat op de Latijnse school te Hilvarenbeek, ging in 1556 naar de broeders des Gemenen Levens te Utrecht en schreef zich het jaar daarop als student in aan de universiteit van Leuven. Hij behaalde geen academische titel. Te Hilvarenbeek werd hij herbergier in 'de Swaen' aan de Gemene Plaats. In 1574 was hij kerkmeester. Nadat hij in 1581 was gestorven, hertrouwde zijn weduwe met Henrick Henrick Willemsen.
 - b. Lauwreys Jan Sgreven⁹ ging in 1569 te Leuven studeren, haalde evenmin als zijn zwager een titel. Aan hem verkocht hij de van zijn vader geërfde herberg 'de Swaen'. Met zijn vrouw Margriet Henricx Eeckerschot vestigde hij zich metterwoon te Oisterwijk.
3. Maryken Jans van den Wouwer, volgt onder II op pagina 174.
 4. Ghysbrecht dochter Jans van den Wouwer¹⁰ trouwde met Willem Dierck Janssen van Ammeroy. Zij kregen drie kinderen:
 - a. Mr Adriaen Willems van Ammeroy.
 - b. Cathelyn Willems van Ammeroy.
 - c. Elisabeth Willems van Ammeroy.

II. MARYKEN JANS VAN DEN WOUWER¹⁰ trouwde met Jan Yewaens van den Hoevel, schout van Drunen in 1533¹¹, later schout van Tilburg. Bij Mary natuurlijke dochter van Goyaert Jan Lee-mans bij Mary Gerit Back had hij een bastaarddochter, die hierna

8) Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog*, 289.

9) Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog*, 300, 301.

10) Gemeentearchief 's-Hertogenbosch, charterverzameling Provinciaal Genootschap, nieuwe catalogus no 200, 1 december 1528.

11) Gemeentearchief Tilburg, R 280, f 23^v, 17 december 1533.

volgt als achtste kind. De eerste zeven waren wettig verwekt bij Maryken van den Wouwer:¹²

1. Dierck Jan Yewaens van den Hoevel, volgt onder III op pagina 175.
2. Yewaen Jan Yewaens van den Hoevel trouwde met Elisabeth de Roy¹³, die in de vijftiger jaren van de zestiende eeuw hertrouwde met Frederic Fredericx van de Ghoir. Elisabeth was een dochter van Jan Huybrechts van Capelle en van Dorothea Heyliger Cruyssaerts, die te Goirle woonden.
3. Elizabeth Jans van den Hoevel¹⁴ trouwde met Herman de Roy¹⁵ (\pm 1529–1567), schout van Tilburg en Goirle. Hij was een volle broer van de hiervoor vermelde Elisabeth.
4. Kathelyn Janssen van den Hoevel, gehuwd met Frans Jan Francken van de Spiegel.
5. Magdalena Jan Ywens van den Heuvel, gehuwd met Ghysbrecht Jan Ghysbrechts van den Houtvoirt.
6. Anneken Jan Yewaens van den Hoevel¹⁶ trouwde in 1560 met Jan de Roy¹⁷, een volle broer van Elisabeth en Herman.
7. Jan Jan Yewaens van den Hoevel verkocht in 1574 een kwart van een huis ter Drunen.¹⁸
8. Lysbeth natuurlijke dochter Jan Yewens van den Heuvel¹⁹ trouwde eerst met Willem Loeyen Janssen van Breugel en was in 1578 de vrouw van Peter Cornelis Cornelissen.

III. DIERCK JAN YEWAENS VAN DEN HOEVEL²⁰ is rond 1530

-
- 12) Rijksarchief 's-Hertogenbosch, Oisterwijk R 259, f 22^v, 20 februari 1555.
 - 13) J.H. van Mosselveld, „De Roy. Een Kempisch patriciërsgezicht”, *De Brabantse Leeuw*, IV (1955) 72. J. van Dijk, „Aanvullingen op de oudste Tilburgse De Roy's”, *De Brabantse Leeuw*, XVIII (1969) 117.
 - 14) Gemeentearchief Tilburg, R 617, f 11^v, 21 mei 1561.
 - 15) Van Mosselveld, „De Roy”, 72. Van Dijk, „Aanvullingen”, 116.
 - 16) Gemeentearchief 's-Hertogenbosch, R 1384, f 26, 27 oktober 1563.
 - 17) Van Mosselveld, „De Roy”, 72. Van Dijk, „Aanvullingen”, 117.
 - 18) Gemeentearchief 's-Hertogenbosch, R 1398, f 272^v, 17 september 1574.
 - 19) Gemeentearchief Tilburg, R 617bis, f 8^v, 28 december 1578. J.A.J. Becx, „De Oisterwijkse secretaris meester Dirck van den Heuvel en zijn familie”, *De kleine Meijerij*, XVIII (1965) 26.
 - 20) Gemeentearchief 's-Hertogenbosch, R 1397, f 386^v, 11 december 1573. R 1398, f 285^v, 24 september 1574. Rijksarchief 's-Hertogenbosch, Oisterwijk R 259, f 11^v, 4 februari 1555.

geboren. Hij vestigde zich als notaris te Oisterwijk, waar hij bovendien het sekretariaat bekleedde. Voorts was hij griffier van het kwartier van Oisterwijk. Op 17 mei 1591 is hij overleden. Uit zijn huwelijk met Anna Thomas van den Houtte zijn de hier volgende kinderen geboren:²¹

1. Ivo Hoveli²² is in 1566 te Oisterwijk geboren. Hij studeerde theologie aan de universiteit van Leuven en vestigde zich daarna te Turnhout, waar hij aartspriester, pastoor van het begijnhof en deken van het kapittel was. In 1614 was hij landdeken van Hoogstraten. Tot 1603 had hij het door zijn betoveroom Jan Metten alias Back gestichte Sint-Sebastiaansaltaar van de tweede fundatie in de collegiale kerk van Sint Petrus' Banden te Hilvarenbeek bezeten²³; hij ruilde het met zijn neef Adriaen Danckloff tegen een Turnhouts altaar. Heer en meester Ivo Hoveli²² is op 21 september 1632 te Turnhout aan kanker overleden.
2. Jan mr Dircx van den Hoevel²⁴ was in 1602 heilige-geestmeester en in 1604 schepen van Oisterwijk. Hij stierf zonder nakomelingschap.
3. Jenneken mr Diercks van den Heuvel testeerde in 1612 als weduwe van Cornelis Adriaen Danckloff Groys. Begunstigd werd haar zoon:
 - a. Adriaen Danckloff²⁵ verwierf in 1603 van zijn oom Ivo Hoveli²² het Hilvarenbeekse Sint-Sebastiaansaltaar van de tweede fundatie. Minstens sedert 1612 was hij kloosterling bij de norbertijnen te Tongerlo. Als vicaris van Roosendaal is hij op 14 december 1620 overleden.
4. Maryken mr Dircxss van den Heuvel trouwde met de Oisterwijkse schepen Adriaen Peeter Pynenburg. Een van hun kinderen was:

21) Becx, „De Oisterwijkse secretaris”.

22) L.F.W. Adriaenssen, „De gerechtigden tot het Bacx-koorke in de Sint Jan tot de reductie van Den Bosch”, *De Brabantse Leeuw*, XXXIV (1985) 145, 146.

23) L.F.W. Adriaenssen, „De erfgenamen van heer Ghijsel Back. § 12. Metten”, *De Brabantse Leeuw*, XL (1991) 95: onjuist wordt hij Jan genoemd.

24) Gemeentearchief 's-Hertogenbosch, R 1498, f 510^v, 3 juli 1623.

25) Adriaenssen, „De gerechtigden tot het Bacx-koorke”, 150.

- a. Dierck Peynenborchs²⁶ was de derde geestelijke uit deze tak die het Sebastiaansaltaar van de tweede fundatie te Hilvarenbeek verwierf. Hij zal het hebben gebruikt als studiefonds. Later wordt hij gezien met een meesterstitel. Op 10 januari 1621 trouwde hij met Aleyt Lambert Gerits van de Ven. Van 1623 tot zijn overlijden in juni 1645 was hij sekretaris van Moergestel.
5. Mr Lambrecht van den Heuvel²⁷ was in 1591–1617 sekretaris van Oisterwijk. Hij was gehuwd met de weduwe van Joost Thomas Claes Timmermans: Marie Peter Wouter Peynenborchs. Hun huwelijk bleef kinderloos.
6. Thomas van den Heuvel was sekretaris Loon op Zand en rentmeester van de abdij Ter Kameren bij Brussel. Hij woonde te Oisterwijk, waar hij op zijn tour schepen, borgemeester en heilige-geestmeester was. Op 9 december 1629 is hij overleden. Uit zijn huwelijk (gesloten te Oisterwijk op 1 mei 1605) met Margriet Jan Wouter Panis stamt nageslacht.
7. Carel mr Dircks van den Heuvel.²⁸
8. Cornelia Diercks van den Heuvel trouwde met Goyaert Adriaen Claes Coomans, wiens weduwe zij in 1609 en misschien al in 1608 was. In tweede echt huwde zij Jan Reijnier Heesters²⁹, zoon van Reynier Gysbrecht Reynier Heesters en van Elisabeth Wouter Colen. Cornelia liet kinderen na uit beide huwelijken.